

VOORWOORD

OVER DUITSE EN ENGELSE SIRENEZANG,
DE VERENIGING VAN VLAAMS-NATIONALE
AUTEURS EN LOUIS RYCKEBOER

Eerder dit jaar vierde Romain Vanlandschoot te midden van vrienden en collega's in het Tieltsse theater Malpertuis zijn negentigste verjaardag. Velen zouden op die gezegende leeftijd al lang hun pen aan de wilgen hebben gehangen. Niet zo onze collega in de redactie van WT. In dit nummer publiceert hij een artikel met grote actualiteitswaarde over een onderwerp waarmee hij zijn naam als geschiedschrijver al sedert decennia heeft gevestigd. Over Cyriel Verschaeve is het laatste woord nog niet gezegd. In deze tijden van politieke radicalisering en rechts-radicale sirenezang is diens *Werdegang* in de richting van het Duitse nationaalsocialisme verhelderend. Hij begon al lang voor de Tweede Wereldoorlog. Vanlandschoot analyseert de achtergronden van een rede die Verschaeve uitsprak voor het *Katholischer Akademiker Verband* in Stuttgart op 4 augustus 1932. Deze organisatie zocht een katholiek antwoord op het *völkische* nationaalsocialisme en hoopte inspiratie bij Verschaeve te vinden. Tevergeefs. Al van in de jaren 1920 geloofde Verschaeve in een mystieke band tussen Duitsland en Vlaanderen en zag hij zichzelf als de grote bemiddelaar. In 1931 sprak hij op een Vlaamse kunstweek in Aken waar hij verkondigde dat Vlaanderen weer aanknoopte bij de eeuwenoude Germaanse eenheid. In *Jong Dietschland* voorspelde hij dat het "*morgenrood over Vlaanderen*" zou gloren "*aan de oosterkim der geschiedenis, voor een nieuwen langen groten dag. En die springvloed zal opwentelen*". Zo vergleed Verschaeve naar het nationaalsocialisme.

In de rubriek Erfgoed vestigt literatuurhistoricus en Snellaertbiograaf Ludo Stynen de aandacht op het archief van de Vereniging van Vlaams-Nationale Auteurs (VVNA) dat zich in het ADVN bevindt. De vereniging ontstond in 1976 uit onvrede met de veronachtzaming van Vlaamsgezinde auteurs in de media. Van 1977 tot 2014 loofde ze jaarlijks de dr. F.A. Snellaertprijs uit voor fictie en non-fictie. Op haar hoogtepunt in het midden van de jaren 1980 telde ze een honderdtal leden. De VVNA profileerde zich als een rechts Vlaams-nationalistische organisatie. In 2013 sloot de organisatie de boeken en met haar verdween ook de dr. F.A. Snellaertprijs.

Nog in de erfgoedrubriek publiceert en becommentarieert Nico Van Campenhout twee artikels uit de krant *De Standaard*, 3 augustus 1950 en 20 maart 1968, over de communautaire verhoudingen. Auteur is Louis Ryckeboer die wel vaker in die krant publiceerde, in die jaren carrière maakte in de CVP en actief was in de brede Vlaamse beweging. In de artikels haalt hij snedig uit naar de antiklerikale linkerzijde waarmee hij een rekening had te vereffenen. Na de oorlog was hij als Mechels stadssecretaris weggezuiverd wegens onvaderlands gedrag. Ryckeboer zag er vooral een manoeuvre in van de Mechelse socialisten en liberalen. Dat hij later in 1958 werd erkend als burgerlijk weerstander voor zijn hulp aan ondergedoken Joden en werkweigeraars maakt hem in ieder geval een aparte figuur die meer onderzoek verdient.

In de rubriek Forum houdt Philippe Van Parijs een pleidooi voor de verdere verengelsing van de universiteiten die hij onvermijdelijk en noodzakelijk acht, al is hij niet blind voor negatieve effecten. Zijn standpunt druist in tegen wat *WT* eerder publiceerde over deze kwestie (zie o.m. *WT*, 2017/1 en 4) en is zelfs vreemd aan het DNA van een tijdschrift dat verwekt werd in de strijd voor de vernederlandsing van het hoger onderwijs en de wetenschapsbeoefening in Vlaanderen. Maar Van Parijs' argumenten zijn solide en het overdenken waard. Hij is in deze materie een gezaghebbende wetenschappelijke stem. *WT* verwelkomt tegenstemmen en nuancerings. Want het academisch debat stimuleren, zit ook in het DNA van het tijdschrift.

Op 21 oktober laatstleden overleed in Drogen op 89-jarige leeftijd Romain Van Eenoo. Hij was bijna veertig jaar, van 1981 tot 2018, redacteur van *WT*. Zijn laatste artikel verscheen in 2015 over de Vlaamse afdeling van de Belgische Persbond voor en tijdens de Eerste Wereldoorlog. Tijdens zijn loopbaan als hoogleraar aan de Universiteit Gent superviseerde hij talloze scripties en proefschriften over de geschiedenis van de Vlaamse beweging die niet zelden hun weg vonden naar *WT*.

Bruno De Wever, hoofdredacteur